

Sayı: 17812098-TİM.AKİB.GSK.SAN.2022/647-5928
Konu: ABD Section 232 Önlemleri Hk.

Mersin, 14/12/2022

Sayın Üyemiz,

Ticaret Bakanlığı İthalat Genel Müdürlüğü'nden alınan bir yazıda, ABD tarafından Section 232 kapsamında çelik ve alüminyum ithalatına uygulanan önlemlerin, ülkemizce Dünya Ticaret Örgütü Anlaşmazlıkların Halli Organına (AHO) taşınmış olduğu ve bu konuda bir Panel kurulduğu (DS564) hatırlatılmaktadır.

Söz konusu uyuşmazlıkta Panel raporunun 9 Aralık 2022 tarihinde yayımlandığı ve raporda Panelce ülkemiz haklı bulunarak:

- ABD tarafından alınan önlemlerin “Taviz Listesi” (Schedules of Concessions) dışı vergiler uygulanması nedeniyle GATT 1994’ün 2. Maddesine aykırı olduğu,
- Bazı ülkelere tanınan toptan muafiyetlerin veya yapılan kota anlaşmalarının bu ülkeler nezdinde avantaj yarattığından ve ayrıca Türkiye’ye karşı önlemin bir dönem %50 oranında uygulanmasının yine diğer ülkelere avantaj yarattığından bahisle GATT 1994’ün 1. Maddesinde yer alan “En Çok Kayrılan Ülke” (Most Favoured Nation) ilkesine aykırı olduğu,
- Bazı ülkelerin kota karşılığında önlemden muaf olmasının GATT 1994’ün 11. Maddesinde yasak olarak tanımlanan miktar kısıtlaması sınıfına girdiği ve bu sebeple ilgili maddeye aykırı olduğu,
- Önlemlerin ABD tarafından GATT 1994’ün 21. maddesine (Güvenlik İstisnaları) dayandırılmasına rağmen, önlemlerin herhangi bir “savaş veya uluslararası ilişkilerde bir olağanüstü durum anında” alınmadığı ve bu sebeple 1., 2. ve 11. maddelere aykırılığın 21. Madde kapsamında bir istisnadan yararlanamayacağı belirtilmiştir.

Öte yandan Panelin, ABD önlemlerinin GATT 1994’ün 19. Maddesi (Bazı Ürünlerin İthalatında Olağanüstü Durum – Korunma Önlemleri) kapsamında alınmadığına hükmettiği belirtilmektedir. Bu kapsamda, söz konusu uygulama için Korunma Önlemleri Anlaşması hükümlerinin geçerli olmayacağı ifade edilerek, bu çerçevede ülkemiz argümanlarının reddedildiği ifade edilmektedir.

Sonuç olarak, Panelin ABD’nin GATT 1994’e aykırı bulduğu önlemlerini yükümlülükleriyle uyumlu hale getirmesini önerdiği belirtilmektedir.

Anlaşmazlıkların Halli’nin Uygulanmasındaki Kurallar ve Prosedürler’in (Dispute Settlement Understanding-DSU) 21.maddesine göre, panel veya temyiz organı kararlarının uygulanmasının AHO’nun gözetimi altında olduğu ifade edilmektedir. Bu çerçevede, panel veya temyiz organı kararının AHO’da kabul edilmesinin ardından tarafların kararın uygulanması için makul bir süre içerisinde anlaştığı belirtilmektedir. DSU’nun 22. maddesine göre ise, söz konusu makul süre içerisinde panel veya temyiz kararının uygulanmaması halinde şikayetçi ülkeye bir tazminat veya karşı önlem hakkı verildiği bildirilmektedir. Bu kapsamda, taraflar arasında makul sürenin tamamlanmasının ardından 20 gün süre içerisinde bir tazminat kapsamında anlaşılabilmesi halinde, şikayetçi tarafın, AHO’dan önlemden dolayı oluşmuş zarara eşdeğer bir karşı önlem uygulama

Sayı: 17812098-TİM.AKİB.GSK.SAN.2022/647-5928
Konu: ABD Section 232 Önlemleri Hk.

Mersin, 14/12/2022

talebinde bulunması hakkı doğmakta olduğu bildirilmektedir. Sonrasında AHO'da karşı önlemin içeriğine ilişkin sürecin başladığı belirtilmektedir.

Ancak, DTÖ'nün AHO'da temyiz organının çalışamaz durumda olması sebebiyle, bahse konu panel kararının ABD tarafından temyize götürülerek, sürecin tıkanmasına yol açılabilmesinin de ihtimal dâhilinde olduğu ifade edilmektedir.

Yazıda devamla, söz konusu raporun açıklanmasının ardından ABD Ticaret Temsilci Yardımcısı tarafından yapılan açıklamada, ABD'nin panel kararını kabul etmediği, DTÖ'nün ulusal güvenlik konularında karar verecek yetkiye sahip olmadığı, bu çerçevede bir panel kararının ulusal güvenlik kapsamında verdiği bir kararın önünde tutulmayacağı ifade edilmiştir. Bu kapsamda, Section 232 önlemlerinin kaldırılmasının düşünülmediği belirtilmiştir.

Son olarak, hali hazırda ABD Uluslararası Ticaret Komisyonu (USITC) tarafından, Section 232 önlemlerinin etkili olup olmadığına ilişkin bir gözden geçirme yürütülmekte olduğu belirtilmektedir. USITC'in, 15 Mart 2023 tarihine kadar raporunu ilgili makamlara sunacağı belirtilmektedir.

Bilgilerini rica ederim.

Mehmet Ali ERKAN
Genel Sekreter

